

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Śląska Delegatura w Katowicach

DKA.410.1.3.2026

**Pani
Anna Ostrowska
Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
ul. Francuska 12
40-015 Katowice**

Wystąpienie pokontrolne

**P/26/001 Wykonanie budżetu państwa w 2025 roku – wykonanie
planu finansowego Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków
w Katowicach**

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Katowicach¹, ul. Francuska 12, 40-015 Katowice

Kierownik jednostki kontrolowanej

Anna Ostrowska – Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków od 21 stycznia 2025 r.

W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił:

Łukasz Konarzewski – Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków od 1 lipca 2017 r. do 20 stycznia 2025 r.

Okres objęty kontrolą

Rok 2025 oraz okres wcześniejszy i późniejszy, w którym miały miejsce działania lub zaniechania związane z planowaniem i wykonaniem ustawy budżetowej na rok 2025. W przypadku konieczności porównania niektórych danych z danymi za lata 2022-2024 okres kontroli obejmuje również te lata.

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Śląska Delegatura w Katowicach

Kontroler

Piotr Graca, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr DKA/13/2026 z dnia 7 stycznia 2026 r.

(akta kontroli str. 1-2)

---

¹ Dalej: Urząd.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623 ze zm. Dalej: ustawa o NIK.

II. Zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego Urzędu na 2025 r. pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu państwa,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranego sprawozdania za IV kwartał 2025 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Urzędu na 2025 r.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W wyniku kontroli wydatków Urzędu w łącznej kwocie 668,8 tys. zł (5,6%) stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴. Stwierdzone nieprawidłowości nie miały istotnego wpływu na kontrolowaną działalność Urzędu i polegały na wypłaceniu pracownikowi ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy po dacie wymagalności zobowiązania z tego tytułu oraz w dwóch przypadkach braku pisemnych umów zabezpieczających interesy Urzędu z podmiotami prowadzącymi szkolenia.

Prawidłowo udzielono i zrealizowano pod względem przedmiotu i terminu dostawy oraz zapłaconego wynagrodzenia objęte badaniem zamówienie publiczne o wartości nieprzekraczającej 130,0 tys. zł.

Skontrolowane sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych⁵ zostały sporządzone prawidłowo i terminowo. Wykazane w nich kwoty były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej Urzędu prowadzonej w warunkach przyjętego systemu kontroli zarządczej.

---

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz.U. z 2025 r. poz. 1483, ze zm. Dalej: ustawa o finansach publicznych.

⁵ Roczne sprawozdania Urzędu za 2025 r.: o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23), z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27), z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28), z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy), z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz kwartalne sprawozdania za IV kwartał 2024 r.: o zatrudnieniu i wynagrodzeniach (Rb-70), o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

1. Wydatki

Opis stanu faktycznego

W pierwotnym planie finansowym na rok 2025 wydatki Urzędu zostały ustalone w wysokości 11 704,0 tys. zł. W trakcie roku budżetowego plan ten zwiększono o 328,9 tys. zł (2,8%). W rezultacie plan po zmianach wyniósł 12 032,9 tys. zł. W 2025 r. nie wystąpiły zwiększenia planu wydatków Urzędu środkami z rezerwy ogólnej oraz rezerw celowych.

Wydatki zrealizowane ogółem wyniosły 11 760,7 tys. zł (97,7% planu po zmianach) i były o 850,9 tys. zł (7,8%) większe niż w 2024 r. (10 909,7 tys. zł). Wzrost wydatków poniesionych w 2025 r. w stosunku do roku poprzedniego dotyczył przede wszystkim wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne (530,0 tys. zł) oraz dotacji celowych udzielonych na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych przekazanych jednostkom zaliczanym do sektora finansów publicznych (302,9 tys. zł). Wykonanie wydatków w kwotach niższych od planowanych dotyczyło przede wszystkim wynagrodzeń, składek na ubezpieczenie społeczne oraz szkoleń pracowników uczestniczących w realizacji projektu pn. *Pomoc techniczna FEnIKS dla GKZ na rok 2025*. Z ujętej w planie łącznej kwoty 275,0 tys. zł Urząd wykorzystał 59,1 tys. zł (21,5%)⁷. Środki te zaplanowano w maju 2024 r. na podstawie wytycznych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, jednakże okoliczności wpływające na ich wykorzystanie były trudne do przewidzenia, tj. skala aktualnie realizowanych dużych inwestycji infrastrukturalnych oraz zakres działań administracyjnych związanych z ochroną zabytków w toku ich realizacji. Co do zasady, działania organu ochrony zabytków mają miejsce przed uzyskaniem przez inwestora zezwoleń na realizację inwestycji i podpisaniem umowy z instytucją zarządzającą o objęcie inwestycji ww. projektem. Ponadto wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków dopuszczały rozliczenie kosztów wynagrodzeń pracowników Urzędu obsługujących inwestorów dopiero po przekroczeniu zaangażowania pracowników w te działania powyżej 10% miesięcznego wymiaru czasu pracy.

(akta kontroli str. 127-130)

1.1. W strukturze wydatków według grup ekonomicznych największy udział (75,7%) miały wydatki bieżące jednostek budżetowych, które wyniosły 8 903,0 tys. zł, co stanowiło 97,1% planu po zmianach i 105,1% takich wydatków poniesionych w 2024 r. (8 468,8 tys. zł). W tej grupie największe kwoty wydatkowano z tytułu: wynagrodzeń osobowych (5 894,1 tys. zł⁸, tj. 66,2%), składek na ubezpieczenia społeczne (959,4 tys. zł⁹, tj. 10,8%), czynszów za zajmowane powierzchnie (360,0 tys. zł, tj. 4,0%), odpisów/wpłat/składek na różne fundusze (350,4 tys. zł, tj. 3,9%), zakupu materiałów i wyposażenia (288,6 tys. zł, tj. 3,2%), wynagrodzeń bezosobowych (110,8 tys. zł, tj. 1,2%), zakupu energii (100,2 tys. zł, tj. 1,1%), usług remontowych (97,6 tys. zł, tj. 1,1%), zakupu

---

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych przedstawionych w kolejnych punktach niniejszego rozdziału wystąpienia pokontrolnego. Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę cząstkową jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

⁷ Wydatki dotyczyły koordynatorów projektu.

⁸ W tym na podstawie art. 34¹ ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U. z 2025 r. poz. 440, ze zm.).

⁹ Jw.

usług pozostałych, m.in. pocztowych i specjalistycznych, dotyczących stanu obiektów zabytkowych¹⁰ (566,4 tys. zł, tj. 6,4%). W 2025 r. nie wystąpiły wydatki z tytułu kar i odszkodowań.

(akta kontroli str. 70-72)

Według sprawozdania Rb-70 za IV kwartał 2025 r., wynagrodzenia pracowników Urzędu wyniosły 5 889,5 tys. zł i stanowiły 108,4% wynagrodzeń w roku poprzednim (5 431,5 tys. zł). Przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na pełnozatrudnionych wyniosło w 2025 r. 50,16 i zmniejszyło się w porównaniu do 2024 r. o 1,14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 9 784,0 zł i było wyższe o 10,9 % w porównaniu do 2024 r. (8 822,0 zł). Ustalony w planie Urzędu limit wynagrodzeń nie został przekroczony.

(akta kontroli str. 13, 18-21)

W 2025 r. wydatki Urzędu z tytułu ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy wyniosły 7,5 tys. zł¹¹ (0,1% w grupie wydatków bieżących jednostek budżetowych) i dotyczyły trzech osób. W wyniku badania tych wydatków ustalono, że:

- w każdym przypadku nastąpiło rozwiązanie lub wygaśnięcie stosunku pracy, co – w myśl art. 171 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy¹² – zobowiązywało pracodawcę do wypłaty ekwiwalentu w razie niewykorzystania urlopu wypoczynkowego przysługującego pracownikowi;
- nie wystąpił przypadek zwolnienia pracownika z obowiązku świadczenia pracy na skutek wypowiedzenia umowy o pracę ani przypadek zawarcia z pracownikiem kolejnej umowy o pracę, bezpośrednio po rozwiązaniu lub wygaśnięciu poprzedniej umowy o pracę;
- przyczynami niewykorzystania przysługującego urlopu wypoczynkowego były w dwóch przypadkach zwolnienia lekarskie w okresie wypowiedzenia, a w jednym przypadku niski wymiar czasu pracy pracownika obsługującego kadry (0,4 etatu) i brak innej osoby mogącej przejąć jego obowiązki;
- w każdym przypadku kwotę ekwiwalentu wyliczono z uwzględnieniem urlopu wypoczynkowego w wymiarze proporcjonalnym do okresu przepracowanego w 2025 r., nie wystąpiły przypadki wypłaty ekwiwalentu za urlop, który uległ przedawnieniu;
- w każdym przypadku wydatek poniesiony na wypłatę ekwiwalentu zakwalifikowano do właściwego paragrafu klasyfikacji budżetowej (§ 402) z uwzględnieniem limitów określonych w planie finansowym Urzędu;
- w dwóch przypadkach ekwiwalent wypłacono w dacie wymagalności zobowiązania z tego tytułu, a w jednym przypadku – po tej dacie, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 211-224)

W 2025 r. wydatki związane z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych pracowników Urzędu dotyczyły 17 szkoleń, objęły 181 uczestników i wyniosły 50,7 tys. zł¹³ (tj. 0,6% w grupie wydatków bieżących jednostek budżetowych), z tego 34,5 tys. zł stanowiło wynagrodzenie wykonawców, a 16,2 tys. zł – koszty dojazdów, diet i noclegów. Najwięcej (dziewięć) szkoleń dotyczyło specjalistycznych zagadnień związanych z ochroną zabytków, wzięło w nich udział 55 osób,

---

¹⁰ Tj. usług geofizycznych, archeologicznych, stratygraficznych.

¹¹ Naliczone ekwiwalenty brutto.

¹² Dz.U. z 2025 r. poz. 277, ze zm. Dalej: Kodeks pracy.

¹³ Zaklasyfikowane w § 455 *Szkolenia członków korpusu służby cywilnej* i § 470 *Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej*.

a poniesione z tego tytułu wydatki wyniosły 19,1 tys. zł. W 2025 r. nie wystąpiły wydatki z tytułu dofinansowania / refundacji pracownikom kosztów szkoleń / studiów / nauki języka obcego.

W wyniku badania wybranych¹⁴ czterech wydatków związanych z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych pracowników Urzędu w łącznej kwocie 37,7 tys. zł (74,3% wydatków z tego tytułu) ustalono, że:

- tematyka szkoleń była związana z zadaniami realizowanymi przez uczestniczących w szkoleniach pracowników Urzędu;
- zamówień na przeprowadzenie szkolenia udzielono zgodnie z *Regulaminem udzielania zamówień o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwoty 130 000 złotych*, po dokonaniu rozeznania rynku (z uwagi na wartość nieprzekraczającą 130,0 tys. zł netto nie stosowano trybów udzielenia zamówienia określonych w ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych¹⁵);
- w jednym przypadku Urząd skierował pracowników do udziału w cyklicznie organizowanym szkoleniu akceptując jego program i uiszczając wpisowe. W pozostałych trzech przypadkach Urząd zorganizował szkolenie, zawierając z wykonawcą pisemną umowę zabezpieczającą interesy Urzędu w jednym przypadku, a w dwóch pozostałych – nie zawierając takich umów, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- podmioty, którym powierzono prowadzenie szkoleń, spełniały kryteria określone w § 8 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków organizowania i prowadzenia szkoleń w służbie cywilnej¹⁶. Organizator zrealizowanych szkoleń dokonał ich oceny, stosownie do wymogu określonego w § 15 ww. rozporządzenia;
- w przypadku szkolenia dotyczącego ochrony ludności i obrony cywilnej, przedmiot i forma szkoleń oraz ich uczestnicy spełniali wymogi określone w załączniku nr 7 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 lutego 2025 r. w sprawie programów szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wymagań dla podmiotów prowadzących szkolenia¹⁷;
- wydatki zostały rzetelnie skalkulowane i udokumentowane oraz poniesione terminowo, do wysokości kwot ujętych w planie finansowym Urzędu.

(akta kontroli str. 89-105, 289-292, 296-304)

Zasady podnoszenia kwalifikacji przez pracowników Urzędu (w tym zasady finansowania szkoleń przez pracodawcę) uregulowano w zarządzeniach Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w sprawie: podnoszenia kwalifikacji przez pracowników¹⁸ oraz ustalenia jednolitego trybu postępowania dotyczącego zgłaszania pracowników do udziału w szkoleniach, konferencjach, seminariach, kursach oraz innych formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników¹⁹.

W Urzędzie nie uregulowano zasad opracowywania i realizacji indywidualnych programów rozwoju zawodowego członków korpusu służby cywilnej, o których mowa w art. 108 ustawy z dnia

---

¹⁴ Według osądu kontrolera.

¹⁵ Dz.U. z 2024 r. poz. 1320, ze zm.

¹⁶ Dz.U. poz. 960.

¹⁷ Dz.U. poz. 162. Dalej: rozporządzenie MSWiA w sprawie programów szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wymagań dla podmiotów prowadzących szkolenia.

¹⁸ Nr 6/08 z 28 kwietnia 2008 r.

¹⁹ Nr 3/2022 z 2 marca 2022 r.

21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej²⁰, ani też nie sporządzano szczegółowego planu szkoleń na dany rok. Jak wyjaśniła Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków, było to spowodowane specyfiką działalności wymuszającą indywidualne podejście do każdego pracownika oraz wymogiem wnikliwej weryfikacji szkoleń specjalistycznych pod względem ich tematu, jak i podmiotu oferującego szkolenie.

(akta kontroli str. 44, 84-88)

1.2. W 2025 r. wydatki w grupie ekonomicznej świadczeń na rzecz osób fizycznych wyniosły 17,0 tys. zł, co stanowiło 0,1% wydatków ogółem, 84,8% planu po zmianach i 89,9% wydatków zrealizowanych w tej grupie w roku poprzednim (18,9 tys. zł). Poniesiono je głównie na świadczenia rzeczowe wynikające z przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ekwiwalenty za te świadczenia.

(akta kontroli str. 70-72, 106-107)

1.3. Wydatki Urzędu w grupie dotacji wyniosły 2 725,5 tys. zł, co stanowiło 23,2% wydatków ogółem, 100,0% planu po zmianach i 112,5% wydatków zrealizowanych w tej grupie w roku 2024 (2 422,1 tys. zł). Poniesiono je na dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych, przekazane jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych (2 198,7 tys. zł) oraz jednostkom zaliczanym do tego sektora (526,9 tys. zł).

(akta kontroli str. 70-72, 225-227)

1.4. W 2025 r. w ramach grupy wydatków majątkowych poniesiono wydatek na zakup samochodu osobowego w kwocie 115,2 tys. zł, stanowiącej 1,0% wydatków ogółem i 100,0% planu po zmianach (w roku poprzednim nie poniesiono wydatków majątkowych). Wydatek majątkowy został wprowadzony do planu finansowego Urzędu w trakcie roku budżetowego w związku z decyzją Wojewody Śląskiego z 11 grudnia 2025 r.²¹ Zmiana ta była uzasadniona i była spowodowana dużym przebiegiem oraz złym stanem technicznym najstarszego posiadanego pojazdu, w sytuacji potrzeby zapewnienia pracownikom Delegatury Urzędu w Częstochowie środków transportu umożliwiających dojazd do miejsc prowadzenia czynności i kontroli obiektów zabytkowych.

(akta kontroli str. 126, 131, 293-295)

1.5. Badanie próby 43 wydatków w łącznej kwocie 618,6 tys. zł²² (5,2% wydatków ogółem) wykazało, że wydatki te były rzetelnie skalkulowane i zostały poniesione w sposób gospodarny i celowy z punktu widzenia zadań realizowanych przez jednostkę. Wydatki poniesiono w kwotach wynikających z umów zawartych z wykonawcami, z uwzględnieniem limitów wynikających z planu finansowego Urzędu. Zakupiony środek trwały (samochód osobowy) został terminowo dostarczony oraz prawidłowo ujęty w ewidencji środków trwałych i przekazany do użytkowania. Zakupione wyposażenie (komputery, laptopy i monitory) zostało przekazane do użytkowania pracownikom. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności wiążących się z naliczeniem i zapłaceniem odsetek. W przypadku wydatku poniesionego w kwocie 24,9 tys. zł na wykonanie badań stratygraficznych w obiekcie zabytkowym w protokole odbioru zleconej usługi omyłkowo podano

---

²⁰ Dz.U. z 2024 r. poz. 409, ze zm.

²¹ Znak 85/24.4143.6.78.2025.WOJ.

²² Dobrane losowo przy zastosowaniu metody Monetary Unit Sampling (MUS) z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości z populacji wydatków w grupach ekonomicznych: wydatków bieżących jednostek budżetowych i wydatków majątkowych z wyłączeniem wydatków w paragrafach 401, 402, 404, 411, 412, 414, 444, 455, 470 i 471 oraz wydatków poniżej 1,0 tys. zł. Do grupy ekonomicznej wydatków bieżących jednostek budżetowych należały 42 wydatki w łącznej kwocie 503,4 tys. zł, a do grupy ekonomicznej wydatków majątkowych – jeden wydatek w kwocie 115,2 tys. zł.

datę wykonania usługi (30 października zamiast 30 września 2025 r.), co jednakże nie miało wpływu na prawidłowość realizacji wydatku z tego tytułu.

(akta kontroli str. 53, 108-114, 256-259)

1.6. W wyniku badania zamówienia publicznego na dostawę samochodu osobowego, w wyniku którego poniesiono wydatek w kwocie 115,2 tys. zł, ustalono, że:

- zamówienia udzielono zgodnie z obowiązującym w Urzędzie *Regulaminem udzielania zamówień o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwoty 130 000 złotych*²³, kierując zapytania do pięciu podmiotów i zawierając w dniu 16 grudnia 2025 r. umowę z wykonawcą, który złożył ofertę odpowiadającą wymaganiom zamawiającego;
- zaciągając zobowiązanie w planie finansowym posiadano środki na zakup inwestycyjny;
- realizacja zamówienia (pod względem przedmiotu, terminu realizacji i wysokości wynagrodzenia zapłaconego wykonawcy) były zgodne z postanowieniami zawartej umowy;
- wydatek z tytułu realizacji zamówienia poniesiono w sposób celowy i gospodarny, do wysokości kwoty ujętej w planie finansowym Urzędu w odpowiedniej podziałce klasyfikacji budżetowej.

(akta kontroli str. 132-171, 228-237)

1.7. Zobowiązania Urzędu ogółem na 31 grudnia 2025 r. wyniosły 518,9 tys. zł i stanowiły w całości zobowiązania niewymagalne – przede wszystkim z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi (496,2 tys. zł, tj. 95,6%) oraz zakupu usług (pocztowych, zdrowotnych), energii i paliwa. Zobowiązania na koniec 2025 r. były o 17,1 tys. zł (3,4%) wyższe od zobowiązań na koniec 2024 r. (501,8 tys. zł), co wynikało ze wzrostu dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi. Kwoty i tytuły zobowiązań wykazanych w sprawozdaniu Rb-28 za 2025 r. były zgodne z ewidencją księgową. W 2025 r. nie wystąpiły przypadki zapłaty odsetek od nieterminowych płatności.

(akta kontroli str. 19-20)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Udzielając zamówień na przeprowadzenie szkolenia w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej i szkolenia pn. *Efektywna komunikacja w zespole, doskonalenie przepływu informacji w organizacji*, w wyniku których wydatkowano łącznie 27,2 tys. zł (odpowiednio 21,2 tys. zł i 6,0 tys. zł), Urząd nie zawarł pisemnych umów z wykonawcami, określających elementy nadzoru nad prawidłową realizacją zamówień, a w razie ich niewykonania lub nienależytego wykonania – zasady stosowania kar umownych. Zdaniem NIK nie spełniało to kryterium rzetelności działania.

(akta kontroli str. 89-92)

Odnosnie braku pisemnej umowy na przeprowadzenie szkolenia w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej, Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków wyjaśniła: „Programy szkoleń dla konkretnych grup podmiotów z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, wymagania dla podmiotów prowadzących szkolenia, oraz ich obowiązki dokładnie i konkretnie zawarte są w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (...). Jednostka została zweryfikowana i otrzymała

---

²³ Wprowadzonym zarządzeniem Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nr 6/2024 z dnia 2 grudnia 2024 r.

pozytywną opinię do prowadzenia w/w szkoleń (...). Umowa została zawarta ustnie, ale terminy szkoleń odnośnie pracowników zostały potwierdzone mailowo, miejsce wykonania usługi znajdowało się w siedzibie Usługodawcy. (...) wykonawca usługi szkolenia pracowników z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej jest firmą, która działa na lokalnym rynku od lat, ma dobrą opinię i niejednokrotnie korzystaliśmy już z ich usług szkoleniowych”.

Odnośnie braku pisemnej umowy na przeprowadzenie szkolenia pn. *Efektywna komunikacja w zespole, doskonalenie przepływu informacji w organizacji*, Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków wyjaśniła: *„Ze względu na problemy pracowników w komunikacji wewnętrznej w naszej Delegaturze w Częstochowie konieczne było zorganizowanie specjalistycznego szkolenia z zakresu komunikacji w zespole. Pani (...), jako mediator, polecona została przez Związki Zawodowe. Ze względu na jej wykształcenie oraz przebieg pracy zawodowej była to osoba kompetentna i w potrzebnym nam zakresie złożyła kompletną ofertę szkoleniową. Oferta zawierała zarówno szczegółowy program szkolenia jak i termin, miejsce i czas trwania. Płatność po zrealizowaniu usługi. Podobnie w tym przypadku, szkolenie odbyło się na podstawie zgłoszenia po zapoznaniu się z kompleksową ofertą, co jest także formą umowy”.*

(akta kontroli str. 260, 262, 267)

NIK zwraca uwagę, że brak pisemnej umowy zabezpieczającej interesy zamawiającego może utrudnić dochodzenie ewentualnych roszczeń (np. w sytuacji oddelegowania pracowników na szkolenie, które zostanie odwołane przez prowadzącego). NIK zauważa również, że w innym objętym badaniem przypadku szkolenia, Urząd zawarł taką umowę.

2. W jednym z trzech przypadków ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w kwocie 546,45 zł (kwota brutto wynosiła 801,60 zł) wypłacono pracownikowi pięć dni po dniu rozwiązania stosunku pracy, z upływem którego, w myśl art. 171 § 1 Kodeksu pracy, zobowiązanie Urzędu stało się wymagalne²⁴.

Jak wyjaśniła Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków, w tym przypadku pracownik był zatrudniony w Delegaturze Urzędu w Bielsku-Białej i dopiero po przekazaniu przez Kierownika Delegatury informacji o przebywaniu pracownika na zwolnieniu lekarskim w ostatnich dwóch dniach zatrudnienia ustalono okoliczność niewykorzystania w pełni należnego urlopu.

(akta kontroli str. 53, 220-224, 305-306)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Urzędu na 2025 r. w zakresie wydatków.

W wyniku kontroli wydatków Urzędu w łącznej kwocie 668,8 tys. zł, tj. 5,6% wydatków ogółem (związanych z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych przez pracowników Urzędu, z tytułu ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy oraz wydatków dobranych losowo metodą MUS), stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych. Prawidłowo udzielono i zrealizowano zamówienie na dostawę samochodu osobowego. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na wypłaceniu pracownikowi ekwiwalentu pieniężnego

---

²⁴ W wyroku z 1 marca 2017 r. sygn. akt II BP 11/15 Sąd Najwyższy wskazał: *„Z przepisu art. 171 § 1 k.p. w sposób niebudzący wątpliwości można wywieść, że prawo do ekwiwalentu staje się wymagalne z dniem rozwiązania (wygaśnięcia) stosunku pracy. Zdarzenie to należy postrzegać jako "oznaczenie" terminu w rozumieniu art. 455 k.c. Z datą zakończenia zatrudnienia nie ma możliwości wykorzystania urlopu wypoczynkowego w naturze, z punktu widzenia stron staje się zatem jasne, że jego rozliczenie może mieć miejsce wyłącznie przez zapłatę ekwiwalentu. Pracodawca powinien go wypłacić, a pracownik ma prawo wystąpić do sądu o jego zasądzenie”.*

za niewykorzystany urlop wypoczynkowy po dacie wymagalności zobowiązania z tego tytułu oraz w dwóch przypadkach braku pisemnych umów zabezpieczających interesy Urzędu z podmiotami prowadzącymi szkolenia. Nieprawidłowości te nie miały istotnego wpływu na wykonanie planu finansowego Urzędu na 2025 r.

2. Sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

Badaniem objęto roczne sprawozdania Urzędu za 2025 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),

jak również kwartalne sprawozdania za IV kwartał 2025 r.:

- o zatrudnieniu i wynagrodzeniach (Rb-70);
- o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo²⁵ i prawidłowo pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym. Wykazane w nich kwoty były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej Urzędu. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań.

(akta kontroli str. 18-39, 54-82, 238-255)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych.

---

²⁵ W terminach określonych:

- w załączniku nr 40 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. poz. 133, ze zm.);

- w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1731);

- w załączniku nr 5 do rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 652).

Skontrolowane sprawozdania sporządzono terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym w oparciu o dane ujęte w ewidencji księgowej Urzędu.

V. Uwagi

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi:

NIK zwraca uwagę na potrzebę:

1. zawierania pisemnych umów z podmiotami prowadzącymi szkolenia, w celu zabezpieczenia interesów Urzędu;
2. zapobiegania występowaniu zobowiązań wymagalnych z tytułu ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, mogących skutkować roszczeniami pracowników o zapłatę odsetek za czas opóźnienia w spełnieniu świadczenia.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie²⁶ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Śląskiej Delegatury w Katowicach Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Zgodnie z art. 98 ustawy o NIK, kto nie informuje bądź niezgodnie z prawdą informuje o wykonaniu wniosków pokontrolnych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

---

²⁶ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym na adres do doręczeń elektronicznych NIK, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz.U. z 2026 r. poz. 3). W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie, w miarę możliwości, skanu tych zastrzeżeń na adres mailowy jednostki kontrolnej NIK przeprowadzającej postępowanie kontrolne.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Katowice, dnia 25 marca 2026 r.

Kontroler

główny specjalista kontroli państwowej

Piotr Graca

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli

Śląska Delegatura w Katowicach

p.o. Dyrektor

Marcin Wesoły

/podpisano elektronicznie/